

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ІНСТРУМЕНТИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ
(назва навчальної дисципліни)

ЗАВДАННЯ
для комплексної контрольної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Кафедрою банківської справи, протокол № 12. від 06.04.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення комплексних контрольних робіт (ККР) з навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» є заміри залишкових знань здобувачів

Проведення ККР необхідне в наступних випадках:

- а) проведення самоаналізу ВНЗ (в т.ч. акредитаційного);
- б) проведення самоаналізу спеціальності (в т.ч. акредитаційного);
- в) проведення акредитаційної експертизи;
- г) формування акредитаційної справи.

ККР є обов'язковим елементом комплексу матеріалів навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, яке входить до складу освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії по спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

ККР є способом діагностики якості вищої освіти.

До виконання ККР залучаються всі здобувачі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання, після завершення ними вивчення даної дисципліни. У цих заходах мають прийняти участь не менше 90% спискового складу здобувачів, які перевіряються.

ККР з навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» розробляється у відповідності до програми навчальної дисципліни.

Пакет ККР з навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» включає мінімум 30 варіантів.

Кожен варіант складається з п'яти практичних завдань для контролю теоретичних знань і практичних навичок здобувача.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за виконання всіх завдань комплексної контрольної роботи, - 100.

Розподіл балів за виконання кожного завдання ККР наведено у розділі 3.

Тривалість виконання ККР з навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» - 2 год.- 00 хвилин.

Пакети ККР розроблено кафедрою банківської справи.

До складу пакетів ККР входить:

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Анотація до комплексної контрольної роботи.
3. Комплексна контрольна робота з дисципліни.
4. Критерії оцінювання виконання завдань комплексної контрольної роботи.
5. Рецензія на комплексну контрольну роботу.

6. Перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні комплексної контрольної роботи.

Наслідки (результати) виконання ККР з навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» є предметом ретельного аналізу кафедри банківської справи з метою виявлення недоліків у підготовці здобувачів і розробки заходів по їх усуненню.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

2.1. Зразок ККР

Завдання 1

Розрахуйте розмір нових кредитних ресурсів для перших 7-ми банків, що користуються коштами депозитів, за умови, що в банку їх розміщено на суму 2,2 млн грн. Обчисліть максимально можливе збільшення грошової маси в обороті, якщо норма обов'язкового резервування становить 12%.

Завдання 2

На підставі інформації, що наведена в таблиці, визначте рівень доларизації економіки, обґрунтуйте проблему доларизації економіки країни, наведуть шляхи її подолання.

Таблиця 1

Вихідні дані

Показник	Сума
Номінальний ВВП за рік (млн.грн.)	544153
Грошова база на кінець року (млн.грн.)	97240
Індекс споживчих цін, %	111,6
Грошовий агрегат М3 на кінець року (млн.грн.)	261060
Переказні та інші кошти в іноземній валюті в банках на кінець року (млн.грн.)	70400
Готівка на початок року (млн.грн.)	74980
Переказні та інші кошти в іноземній валюті в банках на початок року (млн.грн.)	45770

Завдання 3

Центральний банк проводить процентний тендер з розміщення депозитних сертифікатів. Офіційна облікова ставка центрального банку становить 19,0% річних. Банки подали заявки на придбання сертифікатів (табл. 1):

Таблиця 1

Заявки банків на придбання сертифікатів

Банки	Сума (тис.грн.).	Процентна ставка річних, що пропонується банками
Банк «Альфа»	1000	0,7
Банк «Омега»	1500	0,8
Банк «Сіріус»	2000	0,9
Банк «Марія»	2500	0,75
Банк «Адажіо»	3000	1,1
Банк «Фелікс»	4000	0,9
Банк «Зета»	3500	1,15
Банк «Крок»	2000	0,9
Банк «Фарт»	1500	0,95
Банк «Злато»	1000	0,85

Центральний банк прийняв рішення про розміщення депозитних сертифікатів у розмірі 16000 (тис.грн.)

Необхідно: 1) визначити заявки яких банків будуть задоволені, в якій сумі і за якою процентною ставкою, якщо тендер проводиться за американською моделлю; 2) навести які існують моделі проведення тендера, означивши їх переваги і недоліки, як для центрального банку, так і для банків другого рівня.

Завдання 4

На підставі інформації, яка наведена в таблиці і яку НБУ використовує для складання прогнозу касових оборотів банків на наступний квартал, розрахуйте суму виплат пенсій, допомоги і страхових відшкодувань з кас банків. Зробіть ґрунтовні висновки.

Таблиця 1

Вихідні дані (млн грн)

Найменування показників	Сума.
<i>За Пенсійним фондом України</i>	
Трудові та соціальні пенсії	1401
Пенсії та допомога військовослужбовцям і їхнім родинам	469
Інші пенсії та допомоги	1630
<i>За фондом соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності</i>	
Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю	123
Допомога при народженні дитини	59
Допомога по вагітності та пологах	60
Допомога з догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку	26
Допомога на поховання	
Страхові відшкодування, що сплачують населенню	1
Податки з допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю	18
Поштовий тариф за переказ пенсій і допомоги через підприємства поштового зв'язку	18
	8
<i>Виплати пенсій, допомоги і страхових відшкодувань</i>	
Підприємствами поштового зв'язку	1360
За безготівковими перерахуваннями на поточні (вкладні) рахунки фізичних осіб	2300

Завдання 5

Відобразіть зміни у зведеному балансі банків і в балансі центрального банку після здійснення наведених нижче операцій. Поясніть, яким чином дані операції пов'язані з грошово-кредитною політикою Центрального банку:

1) Центральний банк купив у банків другого рівня державні цінні папери вартістю 60 млн грн;

2) Центральний банк купив у дилерів фондового ринку державні цінні папери вартістю 50 млн грн..

Таблиця 1

Зведений баланс банків (млн грн)

Статті балансу	Сума.
Активи (скореговані на резерви за активними операціями):	10 900
Кошти банків на коррахунках у центральному банку	
Кредити, що надані	230 000
Вкладення в цінні папери	13 800
Основні засоби та нематеріальні активи	13 000
Інші активи	19 800
Усього активів	287 500
Зобов'язання і капітал:	
Кошти банків	54 700
Кошти суб'єктів господарювання та фізичних осіб на рахунках на вимогу	60 300
Кошти суб'єктів господарювання та фізичних осіб на строкових рахунках	103 500
Кредити, отримані від центрального банку	1 100
Цінні папери власного боргу банків	3 900
Інші зобов'язання	30 700
Усього зобов'язань	254 200
Власний капітал	33 300
Усього пасивів	287 500

Таблиця 2

Баланс центрального банку (млн грн)

Статті балансу	Сума.
Активи:	
Кошти та депозити в іноземній валюті	72 100
Цінні папери нерезидентів	26 000
Монетарне золото	1 700
Державні цінні папери	400
Кредити банкам	1 100
Внутрішній державний борг	9 200
Внески в рахунок квоти МВФ	10 200
Основні засоби та нематеріальні активи	2 100
Інші активи	700
Усього активів	123 500
Зобов'язання і капітал:	
Готівка в обігу	74 000
Кошти банків на коррахунках	10 900
Кошти державних установ	17 200
Зобов'язання перед МВФ	14 700
Інші зобов'язання	500
Усього зобов'язань	117 300
Власний капітал	6 200
Усього пасивів	123 500

2.2. Перелік завдань, які включено до складу ККР

Кожна ККР складається з п'яти завдань трьох рівнів складності:
двох стереотипних завдань (завдання 1, завдання 2);

двох діагностичних завдань (завдання 3, завдання 4);
одного евристичного завдання (завдання 5).

В діагностичних та евристичному завданнях контролюються професійні компетентності та відповідні їм уміння, якими володіє студент. В евристичному завданні, крім того контролюється вміння студента грамотно провести аналіз вирішеною завдання, зробити вірні висновки і дати відповідні рекомендації.

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання кожного завдання комплексної контрольної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань комплексної контрольної роботи наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями для комплексних контрольних робіт

Завдання ККР (у кожному варіанті)	Комплексна контрольна робота					Сума балів
	ЗККР1	ЗККР2	ЗККР3	ЗККР4	ЗККР5	
Максимальна кількість балів	10	15	20	25	30	100

ЗККР – завдання для комплексної контрольної роботи.

При цьому, якщо при виконанні будь-якого ЗККР допущена незначні помилки, але вірний хід роботи, то максимальна оцінка за таке ЗККР зменшується на 1-2 бали, при наявності значних помилок, або виконання тільки частини певного ЗККР максимальна оцінка за таке ЗККР зменшується на 5-10 балів. У разі якщо завдання не вирішено, здобувач отримує за нього 0 балів.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей зрізу залишкових знань здобувачів та іншої академічної документації.

4. РЕЦЕНЗІЯ НА КОМПЛЕКСНУ КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

Навчальна дисципліна «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» є однією із дисциплін професійної наукової підготовки вільного вибору здобувачів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Пакет комплексної контрольної роботи розроблений для перевірки і оцінки знань студентів згідно вимог, які ставляться до здобувачів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та включає всі питання робочої програми навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки».

Пакет комплексної контрольної роботи, представлений кафедрою банківської справи Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця відповідає кваліфікаційній характеристиці спеціальності і може використовуватись для комплексної оцінки знань студентів.

Контрольна робота дозволяє перевірити як теоретичні знання здобувачів так і вміння застосовувати їх при вирішенні практичних ситуацій. Усі варіанти, представлені у роботі, однакові за складністю та потребують для вирішення однакових витрат часу.

В цілому, комплексна контрольна робота відповідає змісту робочої програми з навчальної дисципліни «Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки» для студентів 2-го року навчання підготовки докторів філософії спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Основна

1. Грошово-кредитні засоби регулювання економіки [Текст] : монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук Л. В. Кривенко ; [Л. В. Кривенко, О. М. Дутченко, М. І. Синюченко та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. – 210 с.

2. Забезпечення умов стабільного функціонування банківського сектору України : монографія / О. М. Колодізев, О. В. Бойко, І. О. Губарева та ін. ; за заг. ред. д. е. н., доц. Колодізева О. М. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 312 с.

3. Козюк В. В. Монетарні засади глобальної фінансової стабільності: Монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, “Економічна думка”, 2009. – 728с.

4. Міщенко В. І. Особливості дії трансмісійного механізму грошово-кредитної політики в умовах кризи / В. І. Міщенко, А. В. Сомик, Р. С. Лисенко / К.: Центр наукових досліджень НБУ, УБС НБУ, 2010. – 96 с.

5. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В.С. Стельмаха. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.

5.2. Додаткова

6. Аржевітін С.М. Трансформація грошово-кредитних відносин у сучасній економіці України : [монографія] / С.М. Аржевітін. – К. : Майстерня книги, 2010. – 384 с.

7. Банківська система [Текст] : підручник / [М. І. Крупка, Є. М. Андрушак, Н. Г. Пайтра та ін. ; за ред. М. І. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 554 с.

8. Банківська система України : [монографія] / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.

9. Банківська система України: вектори посткризових трансформацій [Текст] : колект. наук. монографія / [К. В. Ануфрієва, О. І. Барановський, С. І. Брус та ін.]; за ред. д-ра екон. наук Н. М. Шелудько ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". – К. : Ін-т економіки та прогнозування, 2013. – 171 с.

10. Євразійські перспективи розвитку банківських систем [Текст] : монографія / за заг. ред. О. Костюка, М. Лін, Г. Омета. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 157 с.

11. Журавка Ф. О. Валютна політика в умовах трансформаційних змін економіки України : [монографія] / Ф. О. Журавка. – Суми: Ділові перспективи, ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 334.

12. Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика: [монографія] / В. В. Коваленко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.

13. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика / Д. І. Коваленко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

14. Колодізев О. М. Формування монетарної політики національного банку в контексті забезпечення сталого розвитку економіки України : монографія / О. М. Колодізев, І. О. Губарева, Є. М. Огородня. – Х. : ІНЖЕК, 2015. – 328 с.

15. Монетарний трансмісійний механізм в Україні : науково-аналітичні матеріали. Вип. 9 / В. І. Міщенко, О. І. Петрик, А. В. Сомик, Р. С. Лисенко та ін. – К. : Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. – 144 с.

16. Правила монетарної політики: теоретичні засади та напрями застосування в Україні : [монографія] / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. М. Козьменка та д-ра екон. наук, доцента Т. Г. Савченка. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 205 с.

17. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : [монографія] / О. В. Дзюблюк, О. Б. Васильчишин,

Б.П. Адамик та ін. ; за ред. О.В. Дзюблюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – 383 с.

18. Стрельбицька Л. М. Основи безпеки банківської системи України та банківської діяльності: [монографія] / Л. М. Стрельбицька, М.П. Стрельбицький. — К.: Кондор, 2011. — 598 с.

19. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навч.-метод. посіб / В. В. Коваленко, К. Ф. Черкашина // Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 138 с.

20. Stiglitz J. Towards a new paradigm in monetary economics / J. Stiglitz, B. Greenwald. – Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – 336 p.

5.3. Ресурси Інтернет

21. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

22. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

23. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р., із змінами, внесеними 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1087.635.40 &nobreak=1>.

24. Про Національний банк України : Закон України № 679-XIV від 20.05.1999 р., із змінами, внесеними 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

25. Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2016 – 2020 роки від 18.08.2015 № 541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15>

26. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Інструкція № 379, затверджена постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р., із змінами, внесеними 15.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.